

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Työryhmä on huomionnut kulttuurialan tilannekuvassaan keskeisimmät alaan kohdistuvat haasteet ja kehitystarpeet hyvin. Keskeisten haasteiden ympärille on rakennettu selkeät toimenpiteet, joiden toteutuksen vastuita ja rahoitusta on myös avattu. Aihealueen jäsentely on johdonmukaista ja lopputulemana välittyä selkeä kuva tarvittavista askelista kohti kehittyvää kulttuurialaa.

Kulttuuri- ja luovat alat ovat paljon esillä raportissa. Käsitteenä kulttuuri- ja luovat alat jäävät tekstissä kuitenkin ehkä liikaa lukijan pääteltäväksi. Tältä osin käsitteitä olisi syytä avata, sillä kuten työryhmä itse raportissaan toteaa, ”kulttuuri ymmärretään yhteiskunnallisessa keskustelussa usein valitettavan kapeasti”. Käsitteistöä avaamalla avautuvat myös alan laajat toimijaverkostot ja toimintaympäristö myös alaa ennestään tuntemattomalle paremmin.

Kokonaisuutena raportti avaa hienosti kulttuurin toimijakentän moniäänisyyttä ja sen laajalle ulottuvia yhteiskunnallisia vaikutuksia ja tärkeimpiä tarvittavia toimenpiteitä alan suotuisan kehityskulun edistämiseksi.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

Raportissa esitetyt toimenpiteet ovat hyviä ja perusteltuja. Esitettyjen toimenpiteiden osalta olisi erityisen tärkeää, että:

- Lisätään kulttuurialan rahoitusta valtion talousarviossa ja valtion ja kuntien rahoituksen yhteisvaikutusta sekä kehitetään kannustimia yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi vahvistamaan kulttuurisektorin taloutta (s.15).

- Kunnat edistävät ja rahoittavat kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä osana sivistys-, hyvinvointi- ja elinkeinopoliitiikkaansa (s.25).
- Valtio, kunnat ja hyvinvointialueet edistävät kulttuurihyvinvointitoimintaa (s.25).
- Kulttuurialan työllisyyden parantamiseksi ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseksi kehitetään alan rahoitusinstrumentteja ja tukijärjestelmiä (s.18).
- Vahvistetaan kulttuurialan osaamispohjaa sekä kykyä vastata alan tulevaisuushaasteisiin kaikilla koulutuksen tasoilla (s.19).

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Raportissa esitetään kulttuuri- ja luovia aloja käsittelevän ministeriryhmän perustamista. Ministeriryhmä edesauttaisi tiedonkulkua ja toimenpiteiden toteutusta eri hallinonaloille. Myös raportissa mainittu kulttuuripoliittinen selonteko edistäisi toteutusta merkittävästi. Maakuntien ja kuntien toimijoiden sitouttaminen alueelliseen kulttuurin edistämistyöhön on oleellisessa osassa.

Lukukohtaiset kommentit

**Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kulttuurialan merkitykset ulottuvat mm. hyvinvoinnin, yhteiskunnan kehityksen ja alueiden pito- ja vetovoiman edistämiseen. On siis täysin selvää ja perusteltua, että alan arvostuksen edistämiseen on tärkeää panostaa. Luvussa esitetyt toimenpiteet ovat kannatettavia.

**Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Luvussa esitettävät toimenpiteet ovat perusteltuja. Taiteen ja kulttuurin rahoituksen nostaminen valtion talousarviossa yhteen prosenttiin on kannatettava ajatus. Se on samalla merkki kulttuurialan ammattilaisille ja kansalaisille kulttuurin arvostuksesta.

**Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Luvussa on avattu kulttuurin elinkeinopoliittista roolia. On tärkeää havaita, että kulttuurilla on myös arvoa alueiden pito- ja vetovoimalle.

On tärkeää panostaa alan osaamispohjaan (riittävän resurssoinnin lisäksi), huomioiden erityisesti alueelliset tarpeet.

**Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kuten luvussa todetaan, freelancereiden ongelmat on tiedetty pitkään. Luvussa esitetyt toimenpiteet ovat perusteltuja. Osana toimenpiteitä olisi erityisen tärkeää, että valtio ja kunnat

julkisina toimijoina sitoutuisivat reilun taiteen periaatteisiin. Taiteilijoilla on oikeus saada kohtuullinen korvaus tekemästään työstä ja hänen teostensa käytöstä.

Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Luvun toimenpide-ehdotukset ovat kannatettavia. Kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus vaihtelevat eri puolilla Suomea. Myös kuntien kulttuuritoimintaan osoittamat resurssit vaihtelevat kunnittain ja alueittain. On tärkeää, että yhdenvertaisuus toteutuu asuinpaikasta riippumatta. Toimenpide-ehdotuksista kulttuuriosallistumisen tasa-arvoraha tukisi hyvällä tavalla tätä päämäärää valtakunnallisten ja alueellisten kehittämistehtävien ohella.

Kainuun liitto Kirjaamo
Kainuun liitto - Kainuun liitto / Elinkeinot ja aluekehitys -vastuualue